24.03.2014 г. / 19:43:35

Вяра

07.04 по еретическия, †25 март по църковния календар - Благовещение на Пресвета Богородица

Слово за Благовещение на Пресвета Богородица

Свето Благовещение на Пресвета Богородица. Фрагмент от стара ромейска мозайка

Когато се изпълнило времето и дошъл часът за избавление на човешкия род чрез Боговъплъщението, трябвало да се намери чиста, непорочна и свята девица, достойна да стане майка на безплътния Бог, която щяла да послужи за делото на нашето спасение. И такава девица се намерила - с непорочна чистота, най-чиста сред чистите, най-свята - пречистата и преблагословена Дева Мария, рожба на светите богоотци Йоаким и Анна, плод на родителски молитви и пост, наследница на царски и архиерейски род. Бидейки на свято място, в Соломоновия храм, самата Тя трябвало да бъде одушевена Божия църква. В храма, в светилището, в Светая

Светих, влязла Тази, Която щяла да роди най-святото от всички светии Слово"'. От висотата на славата на Своето царство, Бог видял смирението на Своята рабиня и Я избрал, предизбраната от всички родове за Майка на Своето предвечно Слово.

От достоверните свидетелства на светиите научаваме, че още преди архангелското благовещение по тайнствен начин Ѝ било предвъзвестено, че ще послужи за въплъщението на Бог Слово. Като прекарала в храма около дванадесет години, Пречистата Дева се упражнявала не само в непрекъснато богомислие и молитва, и в ръкоделие, но и в четене на Божествените книги, назидавайки се в закона Господен ден и нощ. Свети Епифаний пише за Нея, че се отличавала с необикновен ум, усърдно четяла и изучавала Божественото Писание.

Веднъж, когато била застанала на среднощна молитва, както имала обичай, и възнасяла към Бога тези свои пламенни желания, внезапно засияла необикновена светлина, която я озарила. От светлината се раздал глас, Който Ѝ казал:

- Ти ще родиш Моя Син!

Невъзможно е да се опише радостта, която преизпълнила светата Дева, и чувството, с което Тя се поклонила до земята, въздавайки на Бога Творец своята благодарност. Тъй Господ погледна унизеността на рабинята Си". Тази, която от любов към Бога желаела да служи на чистата Майка на Месията, се сподобила сама да бъде Негова Майка и Владичица на всяко създание. Тя получила това откровение на дванадесетата си година, две години преди обручението си, и пазила тайната до самото възнесение Господне. Разбрала, че девическата Ѝ утроба ще послужи за тайнството на зачатието и чакала времето, когато ще се изпълни това.

По свидетелството на свети Евод били изминали единадесет години и започнала дванадесетата от пребиваването на Пресвета Дева в Соломоновия храм, а според Георги Кедрин Тя била на четиринадесет години, когато архиереите и свещениците взели да я наставляват по обичая на закона да се омъжи, като другите девици, след като напусне храма. Тя им отвръщала, че още от пелени е обречена на Бог, че Нему е обещала да съхрани девството си и затова не може да се съчетае със смъртен. Нищо на света не било в състояние да я принуди да встъпи в брак, тъй като била посветила девството си на Своя безсмъртен Бог.

Архиереите се удивили на този обет, непознат дотогава, тъй като на земята още нямало девица, обещала пред Бога да съхрани завинаги девството си, и Тя била първата. Тогава започнали да се съветват как да постъпят. Не искали да Я оставят да живее при храма, нито да Я пускат зад вътрешната завеса, но в същото време не смеели да венчаят с мъж девица, която се е обещала на Бога, и недоумявали как да Ѝ устроят богоугодно безбрачен, девически живот, без да прогневят Господа. За тях и едното, и другото било голям грях: да се принуждава за брак девица, която е дала обет за вечно девство пред Бога и да се държи в Светая Светих съзряла вече девойка. Свети Григорий Нисийски казва по този повод: "Докато била още малка, иереите Я пазели, така както Самуил в храма, но когато достигнала съвършена възраст, те започнали да се съветват какво да правят с Нея, за да не разгневят Бога".

Застанали пред кивота на завета, помолили се усърдно, и получили от Господа отговор да търсят достоен мъж, на когото да бъде поверена девицата под формата на брак за съхраняване на непорочното Ѝ девство. Що се касае до това, как да намерят мъж, съветът Господен бил следният: да съберат безбрачните мъже от дома и потомството Давидово и

да оставят жезлите им в олтара, и чийто жезъл разцъфти, на него да се повери светата дева.

Настъпвал празникът Освещаване на храма, въведен от Макавеите. Началото на празника било на 25 ноември, а отданието на 3 декември. Тогава в храма се стичал множество народ от околните градове. Дошли на празника и мъжете от рода Давидов, роднини на Дева Мария.

Великият Захария, светител и баща на Предтечата Господен, като събрал дванадесет безбрачни мъже от рода Давидов, сред които бил и свети Йосиф, мъж праведен и вече на преклонна възраст, взел жезлите им и ги сложил да престоят през нощта в светия олтар с думите: "Господи Боже, яви мъжа, достоен за обручение с Девата!" На сутринта, когато свещениците заедно с дванадесетимата влезли в храма, намерили разцъфнал жезъла на Йосиф и върху него била кацнала небесна гълъбица.Тогава всички разбрали Божието благоволение Девата да бъде предадена под попечителството на Йосиф.

Някои смятат, че и Пресветата Дева, която всячески се стараела да избегне обручението и се грижела за чистотата на своето девство, за да не Ѝ бъде причинено някакво оскърбление, също била получила специално откровение, за да не се съмнява да отиде при своя роднина и обручник Йосиф, мъж праведен, богоугоден и свят, не за плътско съпружеско съединение, а за устроено по Божий промисъл съхраняване на нейното девство. След обручението свети Йосиф получил от ръцете на свещениците в храма Господен Пречистата Дева за чисто и непорочно съжителство, което да запази непокътнат цвета на девството. Свети Йосиф бил не съпруг, а всъщност целомъдрен пазител на девството и опора в девическия Ѝ живот, изпълнен с велика святост.

В дома на своя обручник Пречистата Дева продължавала да води същия живот както в Светая Светих. Упражнявала се най-

вече в богомислие и молитва, в четене на божествените книги и в обичайната женска работа. За Нея домът на Йосиф бил като молитвен храм, от който не излизала, а пребивавала в уединение, пост и безмълвие, разговаряйки само с домашните, тоест с дъщерите на Йосиф.

В Евангелието на Лука се говори така за благовестието: "А на шестия месец бе изпратен от Бога Ангел Гавриил". Това бил шестият месец от зачатието на свети Йоан Предтеча. Ангелът, който благовестил на Захария зачатието на Йоан, в шестия месец бил изпратен да благовести на Пречистата Дева зачатието на Христа. Изпратен бил в шестия месец, за да проиграе от радост в утробата на Елисавета шестмесечният Предтеча, усетил приближаването на Божията Майка.

"Бе изпратен от Бога Ангел Гавриил в галилейския град, на име Назарет". По онова време Галилея била езическа страна, макар отчасти населена и с израилтяни. Израилтяните я смятали за последна област и била презирана, понеже била населена с грешни и невярващи хора. Именно затова иудеите казвали подигравателно: "Нима от Галилея ще дойде Христос?" "Изпитай и виж, че от Галилея пророк не се е явил". Ето защо и Назарет, който бил галилейски град, се смятал за най-нищожен, най-презрян и последен сред градовете. Говорело се: "От Назарет може ли да излезе нещо добро?"

Но да видим какво е било Божието благоволение. Къде пожелал Бог да бъде Неговата Пречиста Майка? Не в Иудея, не в светия и велик град Иерусалим, а в смятаната за грешна Галилея, в окаяния Назарет, за да покаже, от една страна, че е дошъл на земята заради грешните ("не съм дошъл да призова праведници, а грешници към покаяние") и от неверните езичници да направи Църква на верните. От друга страна, да стане явно, че гледа милостиво на смирените, отритнатите и унизените, а не на гордите и знатните. Защото, когато Бог

Слово произволил да слезе от небето при грешниците, от висотата на Своята слава гледал къде те били повече. В Иудея видял иерусалимци, които смятали себе си за праведни и се изтъквали пред хората, а галилейците били презирани от всички и смятани за най-грешни. И тъй като подминал "святата" Иудея, Господ слязъл в считаната за грешна Галилея, подминавайки Иерусалим, този велик, почитан и прочут град. Слязъл в Назарет, бедно и презряно градче, избирайки последното място на този свят.

Назарет бил онеправдан, но пък с каква велика благодат се сподобил! Другите големи израилски градове, превъзнасящи се до небето, не могли да се похвалят с такова нещо. Превъзнесената над светите ангели Дева, чиято утроба невместимият Христос Бог направи по-пространна от небесата, живеела в Назарет. Там бил изпратен архангел Гавриил, там я осенил Светият Дух, там се въплътил Бог Слово, защото, където има смирение, там засиява Божията слава. Гордите градове не били угодни на Господ, а смирените Му били приятни. В безславния Назарет Той бил заченат, а в славния Йерусалим бил разпнат. В малкия Витлеем се родил, във великия Йерусалим Го предали на смърт. Господ се явява в смирените, а гордите го пропъждат от себе си.

За благовестието е изпратен архангел Гавриил, на когото и по-рано е заповядвано да възвестява Божествените тайни, както пише ясно в книгата на пророк Даниил. "Иди в Назарет, галилейския град казва Бог на Гавриил, и благовести на Девата радостта, която някога Ева загуби. Внимавай да не Я смутиш, защото този твой поздрав е знак за радост, а не за печал, утеха, а не безпокойство."

Каква по-голяма радост за човеците от тази, че човешкото естество ще се съедини с Божието естество и по причина на това съединение в Едно Лице ще стане едно с Бога? Има ли

нещо по-изумително от това, да видиш Бога, смирил се дотам, че да бъде носен в женска утроба? Какво поразително чудо! Бог, за Когото "небето. . . е престол, а земята подножие на нозете Му", Бог, за Когото небесата са тесни, Който заема с Отца престола на вечността да се вмести в девическа утроба! Какво по-изумително от това да видиш Бога в човешки образ, неразделен обаче от Своето Божествено естество, и човешкото естество съединено с естеството на Своя Създател, за да се яви Бог съвършен и цялостен човек?

Като изслушал Божественото предначертание и получил заповед, която надвишавала силите му, Гавриил се намирал между страха и радостта. Съзнавал, че е недостоен да изпълни Божествената повеля, но и не дръзвал да я наруши.

Виждате ли с какво страхопочитание пристъпва архангелът към Божествената девица, с каква трепетна почит се готви да се приближи до Владичицата. **Нека с благоговение да обърнем внимание и на това, че той Я намерил вкъщи, в нейната стая, а не сред народа и гълчавата по улиците на града, не да се суети в домакинството, а да се упражнява в безмълвие, молитва и четене на книги, както ясно посочва това и иконата на Благовещението, която представя Дева Мария с отворена пред Нея книга, като доказателство за непрестанните Ѝ занимания в богомислие и четене на божествени книги**.

По свидетелството на свети Евод, след като прекарала четири месеца в дома на Йосиф, настъпил часът за въплъщението на Бог Слово, въжделен час от векове за целия свят, когато било положено началото на нашето спасение. И изпратил Бог един от небесните духове, предстоящи непосредствено пред престола Му, архангел Гавриил, с вест за тайнството, скрито от векове и неведомо и за самите ангели - да благовести на Пречистата Дева дивното зачатие на Божия

Син, надхвърлящо ума и човешкото естество.

Богомъдрите отци на Църквата предполагат, че когато небесният благовестител се явил пред Девата, Тя размишлявала върху думите на пророк Исаия: ето, Девицата ще зачене" и премисляла как и кога ще стане странното и необичайно за девическото естество зачатие и рождение. Девата вече била известена чрез Божие откровение, че не друга, а Самата Тя ще послужи за тайнството и ще роди желания Месия. Оттогава в Нея горяла серафимска любов към Бога Творец и призовавала с молитва Неговото милосърдие, за да изпълни по-скоро Божественото Си обещание и пророчеството на Исаия. Казвала си с пламенно желание: кога ще настъпи дългоочакваното време и Създателят, като благоволи да приеме от Мен човешка плът, ще слезе от небето и ще се всели в Мен? Кога ще настъпи благословеното блаженство да стана Майка на Моя Бог? А докато това стане, сълзите ще ми бъдат храна ден и нощ. За горещо очакващите и краткото време е твърде дълго."

Докато Пречистата Дева размисляла така и в тайника на сърцето Си възнасяла с пламенна, гореща любов богомислена молитва към Господа, ненадейно и тихо пред Нея застанал благовестителят архангел Гавриил и с кротък глас се обърнал към Нея: "Радвай се, Благодатна, Господ е с Тебе!"

О, неизповедимо милосърдие! Архангелът благовествува не изобщо радост, а радостта от въплътяването на Твореца в Девата. Защото думите му: "Господ е с Тебе!" разкриват ясно присъствието на Царя, макар приел от Нея човешка плът, но ни най-малко не отстъпил от присъщата Му слава! Радвай се, тържествуваща, Господ е с Тебе! Радвай се, всечестно оръжие на мира, чрез което скръбната присъда, осъдила света на проклятие, се превръща в радостен призив за блаженство! Радвай се, наистина Благословена! Радвай се, най-

възхитителна Дево! Радвай се, прекрасен храм на небесната слава! Радвай се, осветен дворец на Царя! Радвай се, чертог, в който Христос се обручи и съчета с човечеството!

Благословена си Ти между жените, Ти, Която бе предвидяна от пророческите очи на Исаия, който Те нарече Пророчица, Дева, книга запечатана! Благословена си наистина Ти, наречена от Иезекиил денница и врата затворена, през която мина Единият Бог! Благословена си Ти, Едничка, Която възлюбеният от Бога, Даниил, видя като планина и Която чудният Авакум нарече осенена планина, а царственият Твой прародител Давид пророчески възпя като Божия планина, планина тучна, планина, помазана с елей, планина, в Която е благоволил да се всели Бог. Благословена си Ти между жените, Ти, Която Захария, съзерцател на Божествените Тайни, видя като великолепен златен светилник, украсен със седем кандила, означаващи седемте дара на Светия Дух. Наистина си благословена Ти, Която вместваш и рая, и Едемската градина - Христа, Който след като произлезе от Твоята утроба, като извор на жива вода по неизказаното си всемогъщество напои с четирите евангелски струи цялото земно лице."

Като чула приветствието на ангела, Девата се смутила от думите му и си казала: "Какъв ли е тоя поздрав?" Смутила се, но не се изплашила, понеже подобно посещение не било нещо ново, неочаквано и внезапно за Нея. Появата на ангела не можела да Я изплаши, защото била свикнала да общува дружески с тях още докато пребивавала в Светая Светих, където по думите на свети Герман, приемала ежедневно храна от ръцете на ангели. Смутила се от почуда, защото още не бил идвал при Нея ангел с такава голяма небесна слава, с толкова радостно лице и с преливащи от възторг думи. Смутила се, защото всичко това било ново за Нея, особено думите от необичайното приветствие: "благословена си Ти между

жените", чрез което наредил Нея, Девата, в числото на жените. Смутила се в целомъдрието Си, но не се уплашила, понеже имала дръзновение и като надарена с благоразумие и мъдрост, размишлявала: Какъв ли е тоя поздрав?

Тогава ангелът Ѝ обяснил, че Тя е тази Дева, Която придоби благодатта да зачене безсеменно Емануил и да Го роди неизказано. Тя доби благодат заради дълбокото си смирение, защото Бог на смирените дава благодат - "ето на кого ще погледна: на смирения и съкрушения духом". Тя придоби благодат с девствената Си чистота, защото Бог в съвършената Си чистота желае да се роди от пречиста и нетленна Дева. Тя придоби Божията благодат с пламенната Си любов към Него, защото Господ е казал: "обичам, които Мене обичат, и които Ме търсят, ще Ме намерят". А понеже Тя Го възлюби и се стремеше към Него с цялото Си сърце, то и придоби Неговата благодат и ще родиш Син, не простосмъртен, а Божествен Син, Син на Всевишния, Бог от Бога, роден преди вековете от Отца без майка. От Нея, Девата Майка, без баща, Той трябва да се въплъти. Името Му ще е чудно и неизразимо - ще Го нарече Иисус, което значи Спасител, защото Той ще спаси света и ще бъде Цар, Чиято слава ще превъзхожда несравнимо праотца Давида и всички някогашни царе от дома на Яков. Царството му обаче не ще е временно, а вечно, нескончаемо в безброй векове.

Пречистата Дева вярвала на казаното от ангела, защото по силата на Божията благодат, с която била изпълнена, знаела, че ще роди Предсказания, за което била известена от самия Бог още докато пребивавала в храма. Не знаела само как ще стане това, по какъв начин Дева, непозната мъж, може да роди? Затова и попитала ангела: "Как ще бъде това?"

Ангелът открива на Девата, че зачатието ще бъде не както подобава на човешкото естество и както е обичайно, а

свръхестествено, "защото когато Бог поиска, порядъкът на естеството отстъпва", че зачатието ще се извърши със силата на Светия Дух - "Дух Светий ще слезе върху Ти, и силата на Всевишния ще те осени". (Лука 1:35).

Него ще приемеш в утробата Си и Той ще извърши в Теб неведомото зачатие. Онзи, Който от неодушевена пръст сътвори Адам, как няма да може от жива Дева да създаде жив Младенец? Щом Бог можа да създаде от реброто на Адам жената, какво ще Му струва да сътвори човек в девическа утроба? Всесилният Свят Дух ще направи така, че в Твоята пречиста утроба, Свята Дево, от плътта Ти, по тайнствен начин ще възникне плътта на безплътното Слово Божие. През Теб, вратата, запечатана в чистота и непокътната в девство, ще мине Господ, тъй както слънчевият лъч минава през стъкло и кристал, като Те освети и просвети с Божествената Си слава. Тъй че Ти ще бъдеш истинска Божия Майка, родила съвършен Бог и съвършен човек и нетленна Дева, както преди, така и по време, а и след рождеството. Това ще сътвори в Теб силата на Всевишния чрез слизането на Светия Дух. И като доказателство, нека Ти послужи знамението, че и Твоята роднина Елисавета, досега безплодна и вече на възраст, зачена син, защото така е угодно на Бога, Който прави невъзможното възможно. Защото, ако за хората е невъзможно - както нетленна дева да зачене и роди без мъж, така да зачене и роди жена бездетна и на години, то за всемогъщия Творец всичко е възможно, "защото у Бога няма да остане безсилна ни една дума" (Лук. 1:37). По Божий знак и неплодната старица зачена, и Ти, Дево, ще заченеш.

Като изслушала благовестието на ангела, Пречистата се преклонила пред волята на Господа с най-дълбоко смирение и със сърце, изпълнено от любов към Бога, отвърнала: "Ето рабинята Господня, нека ми бъде по думата ти".

И в същия миг, чрез действието на Светия Дух, в светата Ѝ утроба се извършило нечуваното зачатие, без плътска похот, но не без духовен възторг. В този миг Нейното девическо сърце се топяло в Божественото желание и пламъкът на серафимската любов изгарял духа Ѝ и умът Ѝ всецяло, сякаш в унес, потъвал в Бога, като се услаждал неизказано от Неговата благост. В такова наслаждение на духа чрез съвършеното боголюбие и на ума от Боговидението се заченал Божият Син и "Словото стана плът, и живя между нас" като човек.

Ангелът, който по Божие повеление извършил благовестието, като изразил трепетно, с благоговеен поклон почитта си към Въплъщаващия се в девическата утроба и към Девата, приела в Себе си Бога, се завърнал при Престола на Господ Саваот, славейки с неописуема радост тайнството на Божието въплътяване заедно с всички небесни сили во веки. Амин.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

Тропарь Благовещения

глас 4

Днесь спасения нашего главизна и еже от века таинства явление: Сын Божий Сын Девы бывает, и Гавриил благодать благовествует. Темже и мы с ним Богородице возопиим: радуйся, Благодатная, Господь с Тобою.

{{_LINK1_}}

buditeli.info © 2017